

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	17
GİRİŞ.....	21
KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE YÖNTEM	23

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK NAVLUN SÖZLEŞMESİ VE DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ

I. NAVLUN SÖZLEŞMESİ	25
A. Tanımı	25
B. Şekli	26
C. Unsurları	28
1. Deniz Yoluyla Taşıma	29
2. Taşıma Taahhüdü	31
3. Yük Taşınması	32
4. Taşımanın Gemi ile Yapılması	34
5. Yükün Zilyetliğinin Taşıyana Devri.....	36
6. Taşımanın Navlun Karşılığında Yapılması.....	37
D. Özellikleri.....	38
1. Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşme Olması.....	39
2. Ani Edimli Bir Sözleşme Olması	39
3. Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme Olması	41
E. Hukuki Niteliği.....	43
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI, İLGİLİLER VE ARACILAR.....	48
A. Taraflar	48
1. Taşıyan.....	48

a) Fiili Taşıyan	50
b) Alt Taşıyan	53
2. Taşıtan.....	54
B. İlgililer	55
1. Yükleten.....	56
2. Gönderilen.....	57
3. Konişmento Hamili.....	58
4. Kanuni Halef ve Alacağı Devralan.....	60
C. Araçlar.....	61
1. Gemi Acentesi	61
2. Taşıma İşleri Komisyoncusu (Organizatör, Freight Forwarder)	63
3. Gemi Brokeri	66
III. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ	67
A. Genel Olarak.....	67
B. Kırkambar Sözleşmesi.....	68
C. Çarter Sözleşmeleri.....	69
1. Genel Olarak	69
2. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi	70
a) Mürekkep Yolculuk Sözleşmesi	72
b) Miktar Sözleşmesi.....	74
c) Slot Çarter Sözleşmesi	76
3. Zaman Çarteri Sözleşmesi	77
D. Alt Navlun- Asıl Navlun Sözleşmesi.....	79
IV. DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ	81
A. Konişmento	81
1. Genel Olarak	81
2. Konişmentonun Hukuki Niteliği ve Yük Üzerindeki Mülkiyetin Devrindeki Rolü	82
3. Konişmentonun Gönderilene Sağladığı Haklar	85
a) Konişmento Hamili Gönderilenin Şahsi Nitelikteki Eşyanın Teslimini Talep Hakkı	85
b) Konişmento Hamili Gönderilenin Eşya Üzerindeki Vasıtalı Zilyetliğine Dayanarak Tasarrufta Bulunabilme Hakkı	86

4. Navlun Sözleşmesi ile Konişmento Arasındaki İlişki	87
a) Çarter Sözleşmeleri Açısından	88
b) Kırkambar Sözleşmeleri Açısından	90
5. Yükün Tesliminde Konişmentoyu İbraz Kuralı	92
6. Konişmentonun Aynı Hükmü	94
B. Deniz Yük Senedi (Sea Waybill)	94

İKİNCİ BÖLÜM

NAVLUN SÖZLEŞMESİNDE GÖNDERİLEN

I. GÖNDERİLEN.....	97
A. Gönderilen Kavramı	97
B. Gönderilenin Belirlenmesi	99
1. Şekli Gönderilen – Gerçek Gönderilen	99
a) Gerçek Gönderilen.....	100
b) Şekli Gönderilen	101
aa) Gönderilenin Banka Olması Durumu	102
bb) Aracı Konişmento Hamilleri	105
2. Navlun Sözleşmesine Göre Gönderilenin Belirlenmesi.....	106
3. Denizde Eşya Taşıma Senetlerine Göre Belirlenmesi.....	107
a) Konişmentoya Göre Belirlenmesi.....	107
b) Deniz Yük Senedine Göre (Sea Waybill) Belirlenmesi	108
4. Talimat ile Belirlenmesi	109
C. Gönderilenin İhbar Adresinden Ayırt Edilmesi	110
D. Konişmentolarda Yer Alan Tacir (Merchant) Kavramının Değerlendirilmesi.....	112
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN NİTELİĞİ AÇISINDAN GÖNDERİLENİN AKİT TARAFLARLA İLİŞKİSİ	113
A. Gönderilenin Taşıyan ile İlişkisi	113
1. Konişmento ve Yolculuk Çarteri Sözleşmesi Açısından.....	114
2. Konişmento ve Kırkambar Sözleşmesi Açısından	115
B. Gönderilenin Taşıtan ile İlişkisi	115
1. Genel Olarak.....	115

2. Mesafeli Satım Sözleşmeleri Açısından	115
a) CIF Satış Sözleşmesi Açısından	118
b) FOB Satış Sözleşmesi Açısından	119
III. DİĞER HUKUK SİSTEMLERİNDE NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN NİTELİĞİYLE BAĞLANTILI OLARAK GÖNDERİLENİN TAŞITAN VE TAŞIYAN İLE İLİŞKİSİ	120
A. Fransız Hukukunda	120
B. İngiliz Hukukunda	123
C. Alman Hukukunda	123
D. Hollanda Hukukunda	125

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖNDERİLENİN NAVLUN ALACAĞINDAN SORUMLULUĞU

I. BORÇ VE SORUMLULUK KAVRAMLARI	127
II. SORUMLULUĞUN KAYNAĞI	128
A. Genel Olarak	128
B. Borca Kanuni Katılma	128
C. Borcun Kanuni Üstlenilmesi	130
III. GÖNDERİLENİN NAVLUNDAN SORUMLU TUTULMASININ ŞARTLARI	134
A. Sözleşmede ya da Denizde Taşıma Senetlerinde Kararlaştırılmış Olması	134
1. Navlun Sözleşmesinde Kararlaştırılması	134
2. Konişmentoda Kararlaştırılması	134
a) Kırkambar Sözleşmelerinde	134
b) Çarter Sözleşmelerinde	135
3. Deniz Yük Senedinde (Sea Waybill) Kararlaştırılması	138
B. Gönderilenin Eşyanın Teslimini Talep Etmesi	139
1. Üçüncü Kişi Lehine Sözleşmelerde Edimi Kabul ve Gönderilenin Edimi Kabulü	139
2. Geçerlilik Şartları	144
3. Üçüncü Kişi Lehine Sözleşme Teorisi Açısından Gönderilenin Edimi Kabul Anlamına Gelen Davranışları	145
a) Konişmentonun ve Diğer Denizde Taşıma Senetlerinin Taşıyana İbrazı	145

b) Teminat Mektubunun İbrazı.....	148
c) Taşıma Ücretinin Ödenmesi.....	151
d) Doğrudan Gümrüğe Başvuru.....	151
e) Doğrudan Liman İdaresine Başvuru.....	153
f) Gönderilenin Eşyayı İnceleme veya Tespit Talebinin Değerlendirilmesi.....	154
C. Navlun Borcunun Belirlenmesi.....	156
1. Çarter Sözleşmelerinde Navlunun Belirlenmesi.....	156
a) Genel Olarak.....	156
b) Yükün Ekonomik Değerine Göre Belirlenmesi.....	158
c) Navlunun Yükün Miktarına Göre Belirlenmesi.....	158
d) Navlunun Zamana Göre Belirlenmesi.....	162
e) Navlunun Götürü Usulüne Göre Belirlenmesi (Lump Sum).....	164
f) Navlunun Geminin Azami Yük Taşıma Kapasitesine Göre Belirlenmesi.....	165
g) Navlunun “Worldscale” Kullanılarak Belirlenmesi.....	166
2. Kırkambar Sözleşmelerinde Navlunun Belirlenmesi.....	167
a) Genel Olarak.....	167
b) Navlunun Konferans Tarifeleri Uyarınca Belirlenmesi.....	168
c) Sürşarj Uygulamaları.....	170
d) Konteyner Başına Götürü Navlun Yöntemi (Lump Sum Box Rate).....	171
e) Her Nevi Eşya İçin Konteyner Başına Mutad Navlun Yöntemi (Freight All Kinds).....	171
f) Mutad Navlun.....	172
D. Navlun Borcunun İfa Zamanı.....	172
1. Genel Olarak.....	172
2. Ödeme Zamanına İlişkin Sözleşme Kayıtları.....	174
a) Peşin Navlun (Freight Prepaid).....	174
b) Boşaltma Limanında Ödemeli Navlun.....	177
E. Navlun Borcunun Hangi Para Birimi ile Ödeneceği Sorunu ve Ödeme Şekli.....	178

F. Eşyanın Zıyaa veya Hasara Uğramasının Gönderilenin Navlun Borcuna Etkisi	179
1. Eşyanın Zıyayı Durumunda	179
a) Eşyanın Kaza Sonucunda Zayi Olmasının Gönderilenin Navlun Borcuna Etkisi	180
b) Eşyanın Taşıyanın veya Adamlarının Kusurlu Bir Davranışıyla Zayi Olmasının Gönderilenin Navlun Borcuna Etkisi	182
c) Eşyanın Yük İlgilisinin Kusuruyla Zayi Olmasının Gönderilenin Navlun Borcuna Etkisi.....	183
d) TTK'nın Emredici Hükümleri ve Sözleşme Şartları Açısından Değerlendirme.....	184
2. Eşyanın Hasarı Durumunda	184
G. Navlun Alacağı Bakımından Özellik Arz Eden Durumlar ve Gönderilenin Sorumluluğu	186
1. Ölü Navlun (Dead Freight).....	186
2. Mesafe Navlunu (Pro Rata Freight).....	188
3. Geri Sevk Navlunu (Back Freight)	193

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GÖNDERİLENİN TAŞIYANIN DİĞER ALACAKLARINDAN SORUMLULUĞU

I. GÖNDERİLENİN SÜRASTARYA ÜCRETİNDEN SORUMLULUĞU.....	195
A. Genel Olarak.....	195
B. Çarter Sözleşmesinde Süreler	196
1. Sürastarya Süresi.....	196
2. Sürastarya Süresi	199
a) Sürastarya Süresinin Belirlenmesi.....	200
b) Sürastarya Süresinin Başlangıcı	202
c) Sürastarya Süresinin Hesabı.....	203
C. Sürastarya Ücreti ve Hukuki Niteliği	205
D. Sürastarya Ücretinin Belirlenmesi.....	208
E. Sürastarya Ücretinin İfa Zamanı.....	210
F. Gönderilenin Sürastarya Ücretinden Sorumlu Tutulmasının Şartları.....	210
G. Kırkambar Sözleşmesi Açısından Değerlendirmeler.....	214

II. GÖNDERİLENİN GECİKMEDEN KAYNAKLANAN ZARARLARDAN SORUMLULUĞU (DAMAGES FOR DETENTION)	215
A. Gecikme Zararı Kavramı	215
B. Gecikme Zararının Hukuki Niteliği ve Sürastarya Kurumundan Farkı	217
C. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi Kapsamında Meydana Gelmesi Muhtemel Gecikme Zararları	218
1. Yükleme Limanında Meydana Gelen Gecikme Zararları	218
2. Boşaltma Limanında Meydana Gelen Gecikme Zararları	221
D. Kırkambar Sözleşmesi Açısından Değerlendirmeler	223
1. Yükleme Limanında Meydana Gelen Gecikmeler	223
2. Boşaltma Limanında Meydana Gelen Gecikmeler	223
E. Gecikme Zararının Kapsamı	224
F. Gönderilenin Gecikme Zararından Sorumluluğu	225
III. GÖNDERİLENİN KONTEYNER KAYNAKLI SORUMLULUĞU	226
A. Konteynera İlişkin Genel Açıklamalar	226
B. Gönderilenin Konteyner Demurajından Sorumluluğu	231
1. Konteyner Demurajı Kavramı	231
2. Uygulanacak Hükümlerin Tespiti	233
3. Konteyner Demurajının Hukuki Niteliği.....	235
4. Gönderilenin Konteyner Demurajından Sorumluluğunun Şartları	238
5. Konteyner Demurajı Sebebiyle Gönderilenin Ödemekle Yükümlü Olduğu Alacak Miktarının Belirlenmesi	241
C. Gönderilenin Konteyner Gecikmesinden Sorumluluğu	243
1. Genel Olarak.....	243
2. Konteyner Gecikme Ücretinin Niteliği ve Belirlenmesi	243
D. Gönderilenin Konteynerin Kirli İadesinden Sorumluluğu	244
E. Gönderilenin Konteynerin Zıya ve Hasarından Sorumluluğu	245
IV. GÖNDERİLENİN GÜMRÜK RESMİ VE BAŞKA MASRAFLARDAN SORUMLULUĞU	247
V. GÖNDERİLENİN YÜKLEME VE BOŞALTMA MASRAFLARINDAN SORUMLULUĞU	248
A. Kanuni Düzen.....	248

B. Sözleşmesel Düzen.....	250
1. Gross Terms Kaydı.....	250
2. FIO/FIOS/FIOST Kaydı	254
a) Taşıtanın Yükleme ve Boşaltma Masraflarından Sorumluluğu.....	255
b) Gönderilenin Yükleme ve Boşaltma Masraflarından Sorumluluğu.....	255
c) FIOST Alternatifinin Tercih Edilmesi Durumunda Boşaltma ve Yükleme Aşamalarında Gemiye Gelen Zararın Gönderilenin Sorumluluğuna Etkisi.....	257
d) Kaptanın Yükleme ve Boşaltma İşlemlerine Nezaret Görevi ve Bunun Gönderilenin Sorumluluğuna Etkisi	258
3. Incoterms Uyarınca Kararlaştırılan Teslim Şeklinin Gönderilenin Sorumluluğuna Etkisi.....	261
C. Kırkambar Sözleşmesi Açısından Değerlendirmeler	262
SONUÇ.....	265
KAYNAKÇA.....	271